

**ТРАНСКРИПТ АУДИО ЗАПИСА СА ОБЈАВЉИВАЊА ПРЕСУДЕ
Од 22.новембра 2013. године**

Председник већа: Извините што каснимо због суђења претходног које је било, били смо заузети.

Констатује се да је присутан:

- Заменик тужиоца за ратне злочине Милан Петровић,
- Окривљени Хондо Самир и бранилац Славиша Продановић,

Прочитаћу вам сада, објавићемо пресуду, ја вас молим да устанете и да саслушате пресуду стојећи.

Суд је донео

У ИМЕ НАРОДА

ПРЕСУДУ

На основу члана 423 став 1 тачка 2 ЗКП-а,

опт.ХОНДО САМИР

ОСЛОБАЂА СЕ ОД ОПТУЖБЕ

Да је:

За време оружаног сукоба на територији Босне и Херцеговине, који се водио између оружаних формација на страни Српског, Бошњачког и Хрватског народа од почетка 1992.године до Дејтонског споразума

1995.године, као припадник 43.бригаде Бошњачких и Хрватских наоружаних снага, у периоду током јуна и августа месеца 1992.године, за време док је вршио стражарску дужност у логору "Челебић" у Општини Коњиц, који логор су основале бошњачко-хрватске оружане снаге, у коме су затварани само цивили српске националности, кршио правила из члана 3ст.1 тачка 1 под а) Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата од 12.08.1949.године (која је конвенција ратификована Одлуком Народне скупштине ФНРЈ-"Службени лист ФНРЈ" бр.24/50) и првила из чл.4 ст.2 тачка а) II Допунског протокола уз Женевске конвенције од 12.08.1949.године о заштити жртава немеђународних оружаных сукоба, на тај начин што је учинио:

1. Неутврђеног дана почетком јуна 1992.године, након што је оштећени Ђорђић Зоран из Београда, по наредби Делић Хазима, тада заменика командира логора „Челебић“, морао изаћи из хангара број 6 где је био затворен са другим цивилима српске националности и испред хангара клекнути на земљу са спојеним рукама себи иза врата, опт.Хондо Самир је са кундаком пушке и ногама на којима је имао војничке чизме, у групи са више стражара овог логора и то: Зијад Ланцо зв.“Зенга“ који је у рукама имао бејзбол палицу, Шпаго Един зв.“Крвар“ електрични кабл на врху свезан у чвор а Чамцић Кемал зв.“Кемо“ и стражар по имену Мухамед из Невесиња држаљу од лопате и друге предмете, приближно 30-45 минута тукао оштећеног по свим деловима тела, при чему је оптужени тада ударио и оштећеног неколико пута кундаком пушке у предео леђа, а други стражари ударили оштећеног по свим деловима тела, услед којих удараца и телесних повреда је оштећени у једном тренутку изгубио свест, да би га тако онесвешћеног стражари поново вратили у хангар број 6, а за време туче стражари су оштећеном претили да ће га заклати и вређали говорећи да су му силовали мајку, која је такође била затворена у овом логору, те тако према њему и нечовечно поступали;

2. У више наврата у току јуна 1992.године, опт.Хондо Самир је заједно са стражарем Зијад Ланцом зв.“Зенга“ а некада и другим стражарима улазио у хангар број 6, где је био затворен са другим цивилима оштећени Ђорђић Зоран и где је по наредби Зијад Ланца морао радити склекове, а при напону склека опт.Хондо Самир и Ланцо су оштећеног ударили по грудима са ногама на којима су имали војничке чизме, те тако му нанели већи број телесних повреда;

3. Неутврђеног дана око половине јуна 1992.године, након што је са испитивања враћено до хангара број 9 у логору „Челебићи“ 16 цивила који су ту били затворени, међу којима су били и оштећени: Мркајић Боро из Борче, Мркајић Драган из Черевиха, Мркајић Велибор и Ђорђић Дамјан, опт.Хондо Самир је заједно са још неколико непознатих стражара тукао све оштећене по разним деловима тела и тако им сви заједно том приликом нанели више телесних повреда, да би потом, ова група

стражара међу којима је био и оптужени, све оштећене, по наредби Делић Хазима заменика командира логора „Челебић, наставила да туче по свим деловима тела и код подземног шахта дубоког око 3 метра, који се такође налазио у кругу логора „Челебић“, све док све оштећене нису утерали у шахт и у који су, са овом групом оштећених, поново затворили и оштећеног Ђорђевић Рајка из Ниша, који је такође био затворен у хангару број 9, потом шахт затворили металним поклопцем тако да у њему више није имало довољно свежег ваздуха, на који начин су свих 17 оштећених лица и мучили држећи их у шахту затворене око 20 часова где су се оштећени због недостатка ваздуха гушили, падали у несвест и трпели патње и болове високог интензитета;

4. Тачно неутврђеног дана половином јуна 1992. године, када је у логор „Челебић“ са комбијем доведена група цивилних лица српске националности међу којима је био и оштећени Стојановић Милорад из Београда, а након што је Делић Хазим, заменик командира логора „Челебић“, наредио свим цивилима да се построје по изласку из комбија уз један зид са подигнутим рукама изнад главе и наредбе присутним стражарима логора: „Удри четнике!“, опт. Хондо Самир је заједно са другим стражарима тада тукао све оштећене цивиле кундаком пушке, ногама на којима је имао војничке чизме и рукама и тако свим оштећеним лицима међу којима је био и оштећени Стојановић Милорад нанели бројне телесне повреде од којих су они били модри и крвави;

5. Дана 12.08.1992. године, по завршеној посети представника Међународног комитета Црвеног крста затвореним цивилима у хангару број 9 у логору „Челебић“ и након што су стражари логора из хангара број 9 извели све затворене цивиле којима су наредили да седну на одводни канал поред хангара број 9 са подигнутим рукама изнад главе, међу којим цивилима су били и оштећени: Мркајић Боро, Ђорђевић Рајко, Куљанин М. Јово, Куљанин В. Јово, Ђорђевић Дамјан, Мркајић Десимир, Мркајић Жарко, опт. Хондо Самир је заједно са групом од 10-так стражара овог логора тада тукао све оштећене у предео леђа и бубрега са ногама на којима је имао војничке чизме, која туча је трајала око пола сата и тако свим оштећенима су том приликом нанели бројне телесне повреде; и

6. Дана 13.08.1992. године, дан након што је завршена посета представника Међународног комитета Црвеног крста оштећеним цивилима српске националности у логору „Челебић“, у хангару број 6, где је тада било затворено преко 300 цивила међу којима су били и оштећени: Ђорђевић Зоран, Мркајић Боро, Глигоровић Радован, Ђорђевић Велимир, Мршић Радован, је ушла група од 7-8 стражара заједно са Делић Хазимом, замеником командира логора, међу којим стражарима је био и опт. Хондо Самир, па по наређењу Делића да сви затворени цивили подигну руке увис и ослоне се на метални зид хангара са лицем према зиду, што су оштећени учинили, након чега су сви стражари међу којима

је био и оптужени тада тукли више сати све оштећене разним предметима као што су лопате, држалице, кундаци пушака, ногама на којима су имали војничке чизме и слични предмети, и на тај начин великом броју оштећених нанели бројне телесне повреде;

-чиме би као саизвршилац извршио кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142 ст.1 КЗСРЈ у вези члана 22 КЗСРЈ,

Трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава суда.

На основу одредбе члана 425а став 2 ЗКП-а према оптуженом Хондо Самиру укида се притвор одређен решењем судије за претходни поступак Вишег суда у Београду - Одељења за ратне злочине Ки-По₂-бр. 2/2013 од 21.03.2013. године, а који му се рачуна од 20.03.2013. године, када је лишен слободе,

па се ОДМАХ ИМА ПУСТИТИ НА СЛОБОДУ

Седите молим вас.

Значи најкраће ћу вам рећи разлоге који су руководили суд за доношење овакве пресуде. Пре свега током овог поступка одређене ствари од самог почетка нису биле спорне, те чињенице односе се на постојање и рат који се водио на просторима Босне и Херцеговине од 1992. године до закључења „Дејтонског споразума“, такође нису били спорни ни учесници овог оружаног сукоба, нити је било спорно да је окривљени Хондо Самир учесник једне стране у том сукобу, он је сам суду приложио доказе о томе да је био припадник 43. бригаде бошњачко хрватских снага и да је у ту бригаду мобилисан крајем маја месеца. Није било спорно ни да су се у околини Коњица водиле одређене борбе, да је један број цивила српске националности у тим борбама затворен, ту су били и мушкарци и жене, да је формиран логор на подручју општине Коњиц, то је логор Челебић и да су у том логору били затворени цивили и мушкарци и жене у једном посебном објекту у том логору. Такође није било спорно да су се у том логору десиле страшне ствари. Ово не само да није било спорно међу странкама, већ су о томе вођени одређени поступци, како пред Хашким трибуналом, тако и пред Судом Босне и Херцеговине. О тим страшним стварима смо због тога имали одређена сведочења која су већ изведена пред разним судовима, али такође и одређене записе који су јавно објављени као што су ТВ емисије или записи телевизије који су сачињени у то време и од којих је касније направљена ТВ емисија, ми смо то гледали овде током поступка.

Међутим, оно што је било спорно током поступка то је да ли је окривљени као стражар у логору, јер је то такође било неспорно да је био стражар, да ли је он предузео ове радње које су описане и да ли те радње имају обележја кривичног дела. Није било спорно и произилази из доказа који се налазе у списима да су сва лица која су наведена у оптужници у наведено време била у логору Челебић. Суд је приликом доношења овакве одлуке имао са једне стране доказе које је понудила оптужба коју је ценио и наводе оптужбе и са друге стране одбрану окривљеног који је негирао да је предузео било коју радњу која има обележје кривичног дела, чак да одређенена од ових лица овде сведока никада није ни видео.

У односу на оно што је рецимо најкраће на део пресуде који се односи на тачку 4 где је Стојановић Милорад, заправо оштећени тим кривичним делом, суд није имао поуздане доказе да се ово заиста тако и догодило. Наиме, из исказа Стојановић Милорада суд није могао на поуздан начин да закључи да је управо окривљени Хондо Самир на начин који је представљен у изреци извршио кривично дело и то због тога, односно предузео радње које имају обележја и улазе у састав овог кривичног дела, због тога што оштећени Стојановић Милорад једном приликом каже да је чуо „туци их ти Самире“ па другом приликом „туци их ти Хондо Самире“, али је свакако за тих 3 сата док је био у логору, док касније није одведен на неко друго место, није био у прилици никада да види нити окривљеног нити га је овде на претресу познао, нити је заиста видео да ли се та наредба односи на њега и да ли нека особа чак и када би се узело да је та наредба упућена, ту наредбу заиста и извршила.

Друга група ових радњи односи се на радње у којима је оштећени Ђорђић Зоран и о којима је заправо овде сведок углавном Ђорђић Зоран. Две су групе разлога због којих суд није прихватио овај исказ, и због којих на исказу овога оштећеног није засновао одлуку. Једна група разлога односи се на то да догађај о којима сведочи Ђорђић Зоран, догодили су се, али они никада није био сам, о њима не сведочи само он, него сведоче и неки други сведоци и оштећени који за разлику од њега представљају и говоре да је то неко други урадио. То је ситуација у којој Ђорђић Зоран је присиљен да ради склекове, та ситуација и такав начин поступања са затвореним лицима није припала само Ђорђић Зорану, на то су били присиљени и неки други затворени, неки други затворени људи. Међутим када Ђорђић Зоран ради склекове, онда ту ситуацију гледају неки други сведоци и они сведоче да је то радио Зијад Ланцо, односно да је он присиљавао Ђорђића да ради склекове и затим га је шутирао. Сведок Мркајић Милорад, затим Драган Ђорђић говоре да је он практично имао пик на Зорана Ђорђића и да је он тако нешто радио, ова ситуација у којој је Зоран Ђорђић претучен на решеткама је ситуацију коју такође гледају други и издвајају је управо по томе што је тада он чуо и страшне претње којима су претили да ће му силовати и убити мајку која је била у делу логора где су биле затворене жене, такође тада други сведоци не потврђују његову причу да је то радио и да је такве радње предузео окривљени Хондо Самир.

Друга, трећа ситуација је ситуација после посете Црвеног крста, да се не осврћем сада на тај проблем који смо имали и са датумом који је овде означен као 13. август и ако је то у исказима опредељено другачије, ова ситуација у којој након посете Црвеног крста Делић и група стражара улазе у хангар 6 где су били затворени цивили и затим их туку, односно шутирају, ударају палицама, док су они постављени да седе доле на земљи, ситуација у којој су доживели апсолутно сви оштећени који су били у хангару 6 како они које смо ми саслушали овде на претресу, тако и они чије смо исказе прочитали, а који су прибављени из Босне, у тој ситуацији окривљеног Хондо Самира да је шутирао и ударао затворенике не спомиње нико осим Ђорђић Зорана.

Друга група разлога то је ситуација у којој је исказ Ђорђић Зорана знатно компромитован доказима које смо имали о томе да се у Босни водио поступак због тога што су га окривљени, али и неки други људи као што је рецимо сведок Драган Ђорђић пријавили да је покушао да изнуди новац, да би се покренуо један поступак односно да би се пружио помоћ у неким другим поступцима или да би се изнудили неки искази, због тога суд је нашао да нема доказа нити да је окривљени предузео ове радње, описане под тачкана 1. 2. и 6. диспозитива оптужнице. Тачке 3. и 5. односе се на ситуације са затварањем у шахт и ситуацију такође после посете Црвеног крста али у хангару 9. Ове две ситуације, ова два догађаја представљена су искључиво у исказу сведока Мркајић Боре. Наравно није само Мркајић Бора био затворен у шахт и суд се слаже са наводима тужиоца да је то свакако страшна ситуација и мучење, ситуација у којој група људи од њих 17 буде затворена у шахт испод земље у коме не могу ни да се седе већ само могу да стоје, у ситуацији у којој немају ни воде, ни хране ни простор за одржавање одређених потреба и тоалет, нит пак и оно најстрашније немају ваздуха и нема светла. У тој ситуацији две групе Срба а Рајко Ђорђић два пута провели су читаву ноћ и више од тога, они су из шахта излазили у страшном стању, неки су били у несвести, неки су били без одеће, неки су у самом шахту доживели тешку психичку ситуацију и тешке трауме у којима како нам сведоци овде причају једна особа чак је хтела да се убије, али није било доказа да је то урадио окривљени Хондо Самир. Ево због чега, ова ситуација је представљена у исказу Ђорђић Рајка који је био кажем Вам два пута, прво испитиван па онда претучен испред хангара па онда затворен у шахт и који каже да никада нико није споменуо Хондо Самира, да га он не зна, да га није видео, он зна и поименично набраја ко је све од стражара учествовао у овоме и за окривљеног не зна, нити га је овде на претресу препознао. Први пут је овде током овог поступка чуо то име а Рајко Ђорђић суд њему верује, каже „ја своју муку мучим и своју муку живим“ то је он нама овде рекао као и многи други сведоци који су били у овом хангару а које оптужба није предложила, то је био само Мркајић Боро, његов исказ је непоуздан, његов исказ у односу на овај догађај односи се само на то да је ту међу групом стражара био и окривљени, он каже „тукли су сви па си тукао и ти“, ова ситуација као и ситуација после посете Црвеног крста

када су затворени Срби изведени и постављени на канал испред хангара 9 и када су их шутирали у леђа у исказу Мркајић Боре није представљена тако да би суд на том исказу мога да заснује одлуку о учешћу окривљеног нити у његовој кривици. Коначно приликом суочења оно што суд верује Мркајић Бори то је да се догодила та једна ситуација у којој се он заиста увредио од које памти окривљеног Хондо Самира а то је ситуација у којој је он пронашао своју посуду са храном како кисне и чак је сумњао да су стражари пљували по њој. То је једина ситуација коју је овај оштећени могао до детаља да исприча суду и да понови у лице окривљеном док је у односу на ове догађаје у хангару 9, дакле испред хангара 9 после посете Црвеног крста и у шахту нису такве и нису тако детаљне нити поуздане да може да се закључи шта је окривљени радио, на који начин је учествовао у овом догађају, нити из сведочења да када су тукли сви стражари да је то сигурно радио и окривљени, може да се донесе поуздан закључак о кривици и учешћу окривљеног у овим радњама које су описане у оптужници.

То су у најкраће речено разлози који су руководили суд када је донео ову одлуку. Суд саосећа са оним што су доживеле жртве и заробљени Срби у логору, али није могао само због тога да донесе пресуду нити би таква пресуда остварила правду. Од њих више од 300 затворених били смо у прилици да чујемо само један мали број њих иако је велики број њих живи на територији Србије и има држављанство Србије чиме смо се на почетку поступка бавили када је одбрана оспоравала надлежност овог суда, дакле то су све сада држављани Србије и ту су, али смо ми имали у прилици да чујемо само ове и изведемо само ове доказе, па на основу њих нисмо могли да донесемо било коју другу осим ослобађајуће пресуде. Због овакве пресуде одређено је да трошкови поступка падају на терет буџетских средстава суда и да се притвор против окривљеног укида па се он има одмах пустити на слободу.

И коначно против ове пресуде може да се изјави жалба у року од 15 дана од дана када примите писмени отправак апелационом суду преко овога суда.

Довршено у 13.37 часова.

Записничар

Председник већа-судија